

Oslo Horisont

MEDVIRKNINGSRAPPORT
Med anbefalinger for veien videre

**O
H**

INNHold

Om rapporten og medvirkningen	3
Leder: Det har vært en lang og lærerik vei!	4
ANBEFALINGER FOR OSLO HORISONT	
Tema: Byliv i Schweigaards gate	9
Intervju: Porten til byen	12
Tema: Taklandskapet	15
Tema: Allemannsrettens hus	19
Intervju: På vei mot Europas beste knutepunkt	22
Tema: Hotell som bylivsgenerator	27
Tema: Knutepunktet	31
Intervju: med Berit Jagmann, styreleder i Grønland beboerforening	34
Etterord: Arkitektene	38
STEMNINGSRAPPORTER	
Informasjonsmøte: Folkemøte	42
Verksted: Flora og fauna	44
Verksted: Sykkel og mikromobilitet	46
Verksted: Allemannsrettens hus	48
Verksted: Barnas taklandskap	52
Verksted: Oslo horisont og nabolaget	54

OM RAPPORTEN OG MEDVIRKNINGEN

Fra befaring i eksisterende bygg
under infomøtet i februar

Her kommer en oppsummering av en engasjerende og innholdsrik medvirkning under høringsperioden for Oslo Horisont vinteren 2023.

TEMA OG ANBEFALINGER

Oslo Horisont er mer enn et høyhus. Som et byutviklingsprosjekt har det opplevelser og kvaliteter fra gateplan til toppetasje, samtidig som det er starten på å løse opp i en urban skyggeside i Schweigaards gate. I denne rapporten går vi gjennom de viktigste grepene ved Oslo Horisont, som er utviklet gjennom medvirkningsprosesser med nabolag, fag- og interessemiljøer. I dokumentet rapporterer vi anbefalingene knyttet til hvert grep, slik de har blitt formulert i medvirkningsverkstedene. Anbefalingene gir innhold til hvordan et tema bør gjennomføres på konkret vis.

MEDVIRKNING

Medvirkning handler om å gi plansaker og byutviklingsprosjekt et bedre beslutningsgrunnlag for å gjøre gode valg ved at ulike stemmer kommer frem med sine tanker og ideer. I prosjektet Oslo Horisont har vi valgt tre innfallsvinkler for medvirkningsprosessen; Oslo horisont som del av knutepunktet Oslo S, Oslo Horisont som en del av nabolaget og Oslo Horisont som del av sentrum Oslo. Medvirkningsprosessene gjenspeiler dette.

RAPPORTEN

Vi ønsker med denne rapporten å vise fram kvalitetene ved Oslo Horisont på en visuell og lettfattelig måte. Og vi vil gjerne videreformidle noe av den entusiasmen og inspirasjonen som har preget en serie med temabaserte medvirkningsverksteder vinteren 2023.

Leder

DET HAR VÆRT EN LANG OG LÆRERIK VEI!

Siden KLP kjøpte gamle Postens Brevsenter i 2007, har vi jobbet med hvordan eiendommen kan utvikles på en best mulig måte. På veien har prosjektet bare blitt bedre og mer bærekraftig i møte med skiftende tider, en voksende by og noen helt andre utfordringer enn det man hadde den gang.

Av Eskild Rolstad, Utviklingsdirektør KLP Eiendom

KLP Eiendom er stolte over å presentere det største gjenbruksprosjektet i Norge noensinne. Oslo Horisont handler i bunn om bærekraftig og fremtidsrettet samfunnsutvikling, der man tenker langt bredere og mer fleksibelt rundt knutepunktet som funksjon og sentralitet i storbyen. På knutepunktet veves mennesker, organisasjoner og grupper sammen i et urbant kraftsentrum. Å få disse kreftene til å spille sammen på en måte som tjener klimaet, miljøet, byen, samfunnsøkonomien og den enkeltes livskvalitet, krever åpenhet og et bredt kunnskapstilfang. Og nettopp dét har preget prosessen med å utvikle Oslo Horisont: Det har vært en lang, men lærerik ferd for oss alle.

HISTORIEN

I norsk industrihistorie representerer Postens Brevsenter overgangen fra manuell til mekanisk postsortering. Den i dag mørke og slitte lavblokka som ligger inntil sporene på Oslo S, var en del av anlegget som også inkluderte det mer kjente Postgirobygget. I 1975 stod det ferdig, og i ettertiden har ikke kritikken vært nådig av hverken disse byggene eller bymiljøet rundt.

Oslo Horisont har vært gjennom flere faser før det endte på dagens versjon. For etter hvert skjønnte man at det å rive hele den gigantiske betongkonstruksjonen som brevsenteret er, overhodet ikke var bærekraftig. Vi måtte tenke nytt. Men hvordan kunne vi lage et prosjekt som tjener byen, der betongkonstruksjonen i basen er bevart?

BÆREKRAFT

Med slagordet "For dagene som kommer", ligger samfunnsansvar i KLPs organisatoriske DNA. Vi har, naturlig nok, kommet fram til at å rive 35.000 kubikk armert betong, og transportere all denne massen på over 7000 lastebillass gjennom Oslo, ikke er forsvarlig. Derfor bevarer vi den gamle betongstrukturen, som danner grunnlaget for en ny arkitektur basert på gjenbruk. I denne arkitekturen er bylivskvalitetene trukket oppover, innover og under bygget: Nye byrom på takene, innskutte fasader med levende førsteetasjer, ny inngang til Oslo S, og Norges største sykkelparkering. Så må det ikke glemmes at bare det å etablere kvadratmeter for

arbeidsplasser, hotellgjester og folk flest på knutepunktet, i seg selv er noe av det viktigste man kan gjøre i bærekraftsøymed.

Det har tatt over femten år å komme fram til det prosjektet vi i dag presenterer. Vi er stolte og ydmyke, og trygge på at Oslo Horisont gir et godt svar på Oslos, Norges og verdens behov i dag og i fremtiden.

Oslo Horisont blir et etterlengtet første skritt i utviklingen av det som i årevis har vært omtalt som et av Oslos tristeste steder av både politikere, media og befolkning. At utviklingen nå endelig kommer i gang er dermed viktig for Oslo by og knutepunktet Oslo S.

ANBEFALINGER FOR OSLO HORISONT

Visualisering av byliv
i Schweigaards gate.

Tema

BYLIV I SCHWEIGAARDS GATE

Schweigaards gate mellom Oslo Plaza og Nylandsbroen er blant byens minst populære områder for myke trafikanter og byliv. Oslo Horisont markerer en endring i denne identiteten.

En åpen og inviterende førsteetasje er selve forutsetningen for byliv. Muligheten til å kunne hygge seg i denne delen av Schweigaards gate, og velge den som en attraktiv forbindelse mellom sentrum, Gamlebyen og Grønland, er en av de største endringene som følge av Oslo Horisont.

I dag oppleves strekket mellom Bussterminalen, Postterminalen og Nylandsbroen som en mørk og trafikkert «dal», med barrierer i de fleste retninger. Oslo Horisont vil bryte med denne upopulære strukturen, og introdusere et levende bygulv med en aktiv førsteetasje bestående av kafeer, restauranter og møteplasser.

▲ Bugnende frukt- og grøntmarked er typisk for nabolaget. Hvordan kan dette tolkes i en food court eller utsalg i Oslo Horisont?

Yrende byliv i en tidligere illustrasjon av prosjektet. ▲

Trappelandskapet på østsiden av bygget. ►

I basen på Oslo Horisont er det planlagt en større food court som skal tjene både de som jobber i bygget, reisende og hotellgjester, og Oslofolk. Rause vindusflater vil skape en myk overgang mellom bygget og gatelivet, og virke inviterende på forbipasserende.

En ny inngang til Oslo S og hotellet vil sørge for tilstrekkelige menneskestrømmer til at man får den «summingen» mange

liker å omgi seg med i bybildet. Tilsammen vil dette gjøre at området oppleves som tryggere.

Dette vil være det første, viktig skrittet på veien til å reparere det utdaterte by-designet i dette området, som i dag framstår som en siste rest av Trafikkmaskinen. En utvikling av området på nordsiden av sporene, mot å bli like attraktiv som området i sør: Bjørvika.

ANBEFALINGER

Her er våre generelle anbefalinger for byliv i Schweigaards gate basert på medvirkningen:

- Den nye inngangen til Oslo S bør sees på som en port inn og ut av nabolaget, og derfor vise frem og gjenspeile kvaliteter på Grønland og Tøyen - ikke bare de vanlige serveringsstedene og kafeene. Det bør tilrettelegges for tilgjengelige serveringssteder og tilbud som er rimelige eller gratis.

- Lokaler ut mot gateplan bør ha utvidede åpningstider for å skape lys og liv også på kveldstid.
- Det bør være lokaler for ulike typer grupper, både for å ta en kaffe og lese avisen og et sted å oppleve noe med andre generasjoner.
- Noen av lokalene ut mot gateplan bør særlig appellere til ungdom, og tilby attraktive kulturelle eller sosiale funksjoner.
- Rikelig og god belysning generelt er viktig for å skape sikkerhet og trygghet på kvelds- og nattestid.

Intervju med Christian Lunde, Visit Oslo

PORTEN TIL BYEN

Hvordan ser Oslo ut for de som sitter i «resepsjonen» og snakker med besøkende? Administrerende direktør i Visit Oslo, Christian Lunde, er begeistret for byutviklingen og Oslos vekst som turist- og arrangementsby, men ønsker seg bedre sammenheng mellom byens deler.

Siden etableringen i 1991, har Visit Oslo jobbet for å markedsføre Oslo som en attraktiv by for både turisme, kultur og næring. Fra sitt kontor og besøkssenter i Østbanehallen, har Visit Oslo utviklet særkompetanse på hva en storby skal kunne tilby besøkende, og på hvilke områder storbyer konkurrerer seg imellom om goder som store idrettsarrangement og kongresser. Sentrale arbeidsområder i Visit Oslo er kommunikasjon og markedsføring, opplevelsesøkonomi og den framvoksende kulturturen.

Som kontor representerer Visit Oslo en unik kobling mellom det lokale og det internasjonale; fra sitt besøkssenter og kontor på Oslo S, fungerer de som «lobby» for alt som skjer gjennom årshjulet i Oslo.

BEHOV FOR INTERNASJONALT BESØKENDE

Gjennom pandemien merket Visit Oslo at byens besøksnæring ikke overlever kun på det nasjonale markedet. Oslo er nødt til å ha internasjonalt besøk også, kan Lunde fortelle, og viser til at 45 prosent av volumet på overnatting i 2019 var internasjonalt.

-Nå jobber vi med å ta det internasjonale markedet tilbake. Samtidig ser vi at stadig flere nordmenn velger å dra til Oslo på weekendturisme. De har oppdaget at vi har et bra mattilbud, et godt kulturtilbud, og et bra overnattingstilbud i alle prisklasser, sier Lunde og slår fast:

-Vi begynner å få en internasjonal status på Oslo – også nasjonalt!

EN MER BÆREKRAFTIG TURISME Hva tenker Visit Oslo om bærekraft og turisme?

-Vi kan bidra til bærekraft gjennom å få besøkende til å bli en dag ekstra, for da får vi et annet fotavtrykk. Det motvirker masseturisme, og vi ser at besøkende transporterer seg rundt i byen med nullutslipp.

Visit Oslo gjorde en innbyggerun-

“Oslo S er en lobby for byen. Men i en lobby skal det også være fint å oppholde seg, spise, og sitte ute og inne.”

dersøkelse i Oslo om hvordan folk opplever turisme i byen. Bortsett fra cruiseturismen, så var det stor positivitet rundt turisme.

-Folk blir stolte når noen har lyst til å besøke byen din, forklarer Lunde.

Han beskriver en positiv spiral i feltet han jobber i.

-Jo flere besøkende vi får, desto fler tør å satse i bygg, anlegg, aktiviteter og opplevelser. Det har aldri vært planlagt så mange festivaler og konferanser og arrangementer i Oslo noen gang, som i 2023. Vi har blitt en kulturby! forteller han entusiastisk.

-Ambisjonen vår er derfor å bli en bærekraftig kulturby: Grønn, trygg, med god luft og behagelig temperatur når det bikker 30 grader andre steder. Vi kan få «den motsatte klimaflyktingen».

ET KNUTEPUNKT I ENDRING

Lunde peker på Østbanehallen og nyoppussingen fra 2015 som en stor endring og forbedring for Oslo S-området.

-I 2019 hadde vi over en halv million besøkende på besøkssenteret i Østbanehallen. Det sier noe om strømmen av mennesker akkurat her! sier

Lunde entusiastisk.

Visit Oslo-sjefen vil gjerne at denne utviklingen fortsetter:
-Man kan gjøre mye mer! Målet må være å skape mer byliv, sier Lunde og peker på Torggata som en inspirasjon.

-Tidligere var det en «farlig» gate det også, man gikk ikke der på lørdagskvelden hvis man ikke måtte, men nå... Et fantastisk eksempel på byutvikling!

Lunde nevner en rekke gode delområder og destinasjoner i Oslo, men mener den store utfordringen er å få byen til å henge sammen på en bedre måte.

-Min opplevelse av Oslo S-området, er at det ikke er en logisk sammenheng mellom sjøsiden og baksiden. Det er de færreste som opplever at det går en kobling fra Oslo City til sjøsiden bare du går gjennom visse ganger. Å koble sammen Oslo S-området har et stort potensial. Nøkkelen blir hva som skjer med Galleri Oslo – den er et stort hinder for å koble sammen denne delen av byen.

Lunde mener man må jobbe med å få området fra Galleri Oslo/Schweigaards gate ned forbi Jernbanetorget og rundt til Deichmann Bjørvika på vestsiden til å henge sammen som et område i byen.

-Oslo S skal være en hub for å komme seg videre i Oslo. Det er en lobby for byen. Men i en lobby skal det også være fint å oppholde seg, spise, og sitte ute og inne.

DEN NYE BYEN BAK SPORENE

Lunde har mange meninger om byutviklingen på nordsiden av sporene på Oslo S, både dens utfordringer og

potensial.

-Det må bli mer tilgjengelig. Nå går man ned trappen fra Oslo S, og plutselig står du i en rundkjøring i Schweigaards gate og veit ikke hvor du er.

-Men jeg har tro på å koble Middelalderparken som destinasjon for Oslo, med nye Bjørvika og historiske Oslogate og Schweigaards gate.

Lunde har også notert seg en endring når det gjelder hotellens funksjon i byenes dynamikk.

- Bare se på nyåpnede Sommero på Solli Plass, som har fire spisesteder.

OSLO SOM ARRANGEMENTSBY

I Lundes bransje snakker man om hvor mange mennesker byen «tåler» i forbindelse med store arrangement, uten at hotell og servering kneler.

Lunde er særlig begeistret for det nye Oslo Spektrum, der det er planlagt et nytt kongressenter med plass for opptil

2600 deltakere.

-Det vil gi oss en helt ny arena å spille på. Vi har ikke arrangementssteder på dette nivået fra før. Byens hoteller har kanskje kapasitet for 1200 deltakere på sine konferansedeler, men ikke mer, for det svarer seg ikke økonomisk.

-Vi opplever ofte i internasjonale sammenhenger at vi ikke når opp i konkurransen med andre byer, fordi vi ikke har en sentrumsnær arena. København, Berlin, Glasgow Stockholm og London har det, men ikke vi.

-Gjestene kan velge mellom mange forskjellige hoteller som det er fem minutter å gå til, du får et stort mat- og drikke tilbud – du trenger ikke ytterjakke, forteller Lunde entusiastisk.

-Oslo Horisont bør tenke over hvordan de kan koble seg på dette, og gi en merverdi, avslutter Lunde.

Ungdom på tur i skogen.
Kilde: Norsk Frilufsliv.

Tema

TAKLANDSKAPET

Oslo Horisont skaper byliv og opplevelser ikke bare langs førsteetasjen på bakkeplan, men også oppover i bygget.

På taket av basen er det tegnet inn et 5000 m² stort grønt taklandskap. Til sammenlikning er Youngstorget 6500 m².

Taklandskapet er tenkt som et naturområde på knutepunktet i indre by. Kontrasten til den gamle fortellingen om Schweigaards gate som trafikkert og mørk vil bli sterk med et frodig og grønt landskap med strålende utsikt. Samtidig vil konseptet høre hjemme nettopp her, fordi det symboliserer Oslos beliggenhet mellom fjorden og Marka.

*"Kan man
plukke
blåbær på
vei opp?"*

“Ikke benk, men stubbe”

Visualisering av oppstigningen til taklandskapet

Selv om taklandskapet skal være universelt tilgjengelig er det også viktig å skape andre muligheter å bevege seg på som er mer lik slik du finner i naturen

Taklandskapet skal oppleves som mer natur enn park. Besøkende skal få noe av den samme roen og sanseligheten man søker i naturen, med en flora som speiler både Oslofjorden og Marka. Nærmere hundre trær kan plantes her oppe. Taket skal bli en unik, ny destinasjon i Oslo.

Bevegelseslinjene på taklandskapet er inspirert av måter å bevege seg på gjennom fjell og mark – stier og steiner i et

ofte asymmetrisk system. Prosjektet henter også inspirasjon fra Norske Turistveier, som har tradisjon for å bygge nennsomt plasserte trappe- og broanlegg som skal lede fotgjengere gjennom et landskap på en spesiell måte.

Opplevelsen av taklandskapet på Oslo Horisont starter allerede på bakkeplan og beveger seg oppover et spennende trappeanlegg over fem etasjer.

ANBEFALINGER

Her er våre generelle anbefalinger for taklandskapet basert på medvirkningen:

- Man bør ha som ambisjon å gjenskape den sanseligheten, bevegeligheten og atferden man tradisjonelt forbinder med turer i skog og mark.
- Taklandskapet skal oppleves mer som natur, enn park, det vil si villere, mindre symmetrisk og mer variert.
- Taklandskapet bør fokusere spesielt på opplevelser

for barn; klatre, hoppe på steiner, oppdagelsesferd, sitte rundt en bål plass osv. (se konkrete forslag bakerst)

- Taklandskapet skal tilby aktivitetsopplegg som følger sesongvariasjonene. Spesielt vinter er viktig.
- Taklandskapet må kunne ha små bygg og strukturer som gir økt bruk og opplevelsesverdi for både publikum, hotellgjester og kontorbrukere gjennom dagen. Dette kan være saunaer, hotellrom i natur, møterom og samlingslokale, overdekket bål plass etc. Jo mer bruk og jo flere øyne, jo tryggere vil taklandskapet oppleves.

“Elvekryssninger, stein og bro”

Visualisering av
Allemannsrettens hus,
slik det lå ute til offentlig
ettersyn 2023

Tema

ALLEMANNSRETTENS HUS

Øverst på Oslo Horisont, et punkt man tror vil leve opp til betegnelsen «byens beste utsikt», kommer fellesgodet Allemannsrettens Hus.

Allemannsrettens Hus skal bli en opplevelsesdestinasjon og læringsarena med formål om å styrke friluftslivets rolle i samfunnet, og ikke minst skape en sterkere forbindelse mellom det urbane livet og friluftslivet.

Bak Allemannsrettens Hus står Norsk Friluftsliv og Syklistenes Landsforbund, i samarbeid med KLP. Konseptet er basert på vinnerforslag fra en idékonkurranse om bruk av toppetasjen, gjennomført i 2019.

Allemannsrettens Hus har som mål å formidle friluftslivets gleder både i og utenfor byen, til inspirasjon for innbyggere og besøkende.

Allemannsrettens Hus har også et sosialt formål om å inkludere flere i muligheten for friluftsliv, blant annet ved å spre kunnskap om hvilke kortreiste naturopplevelser som Oslo har å by på.

En ide var å se variasjon i flora og fauna som fulgte oppstigningen ▲

Det ønskes en miks av ting å se på og gode synergier mellom trappegåere og de som arbeider i etasjene. Prosjekt fra Berlin av FAR
Visualisering av høyhuset sett fra oppstigningen ➤

Men Allemannsrettens Hus har også en visjon som spiller på å importere noen av de kvalitetene vi kjenner fra friluftslivet, som utsikt, sansing, stillhet og kontemplasjon, eller fellesskap rundt bålet.

Konseptet føyer seg inn i en arkitekturhistorisk tradisjon der man forsterker naturen gjennom bygget, og iscenesetter naturopplevelse gjennom assosiasjon. Opplevelsen av spektakulær utsikt blir forsterket av mestringsfølelse etter en lang tur opp til toppen.

«En stille time i Oslo» er navnet på et eget konsept i Allemannsrettens Hus. Her ønsker man å tilby en stadig mer truet ressurs i samfunnet: stillhet. Muligheten til å bare være, observere, uten forstyrrelser.

Dette har man tradisjonelt funnet i naturen. Men hvordan kan man få disse opplevelsene i byene også, på knutepunktet, der det er flest mennesker og mest trafikk? Allemannsrettens Hus har som ambisjon å kunne tilby et svar på det behovet.

ANBEFALINGER

Her er våre generelle anbefalinger for Allemannsrettens hus og veien opp basert på medvirkningen:

- Det skal jobbes videre med en fortelling i trappeløpet og tre ideer skal undersøkes:
  - 1) Gjenspeiling av byens lokalhistorie opp gjennom årene frem til idag
  - 2) Utskiftbar gjenspeiling av tilsvarende topturer i Norge og
  - 3) Gjenspeiling av natur og dyreskikte oppover i høyden, der man starter under vann og går opp til 2469 moh.
- Det er overkommelig å gå trappene opp, og det

kan bli en unik topturopplevelse å gå opp. Det krever at man tar dette med i planleggingen av romplanen oppover etasjene og kan se synergier mellom de som jobber i etasjene og topturgåerne. Det trengs repoer og mulighet for en forfriskning underveis.

- Prosjektet bør se videre på hvordan man kan tilrettelegge toppen for mottak av skoleklasser, med undervisningsmateriell og -opplegg.
- På toppen bør det være skilting av hva man kan se i bylandskapet rundt, med vekt på landemerker og grønne og blå naturkvaliteter.

“Opplevelsen av spektakulær utsikt blir forsterket av mestringsfølelse etter en lang tur opp til toppen”

Intervju med Jørgen Lillehol, Bane NOR

PÅ VEI MOT EUROPAS BESTE KNUTEPUNKT

Alle har et forhold til Oslo S. Men hva for et sted er det egentlig?

Jørgen Lillehol har mer innsikt enn de fleste når det gjelder hva Oslo S er i dag. Han jobber som regionleder i Bane NOR Eiendom, med ansvar for både Oslo S og Nationaltheatret.

-Min ambisjon er at Oslo S skal bli et av de beste knutepunktene i hele Europa! slår Lillehol fast med et vennlig smil i Bane NORs kontorlokaler på Oslo S en kjølig januarmorgen.

Men først en liten historiefortelling.

Stasjonsområdet Oslo S har vært i konstant endring siden den aller første jernbanen, og utvides og oppgraderes for hver ny historiske epoke. Den opprinnelige østbanestasjonen var endestasjon for Hovedbanen, Norges første jernbanestrekning, ferdigstilt i 1854. Nesten 20 år senere ble stasjonen utvidet, da Østfoldbanen åpnet, og man fikk Østbanehallen og Jernbanetorget slik det ligger der i dag.

Oslo Sentralstasjon åpnet 1. juni 1980. På grunn av tekniske hensyn for å etablere Oslostunnelen og koble sammen øst og vest, måtte stasjonen flyttes mot nord (til dagens plassering), til venstre for Jernbanetorget og Karl Johan, på et høyere platå. I 1987 åpnet den store sentralhallen med publikumsfunksjoner, og omtrent på samme tid reiste det neobelyste tårnet «Trafikanten» seg. 20 år senere kom Flytgoterminalen og kjøpesenteret Byporten.

-Hva er Oslo S for deg, Jørgen?

-For oss som jobber her, er det nærmest en livsstil: Et knutepunkt som pulserer hele døgnet, også utenom arbeidstid. Det er jo en stasjon, men det er et så stort antall mennesker som strømmer gjennom her hver dag, at vi er på størrelse med Trondheim by! Og det er alle

samfunnsgrupper som er innom.

- Er det noe mer?

- Jada, det er også et kjøpesenter. Og en møteplass. Vi har mange fine serveringssteder, særlig Østbanehallen har blitt en destinasjon!

Jørgen Lillehol har, i likhet med alle andre, et forhold til Oslo S fra oppveksten. Når han skal beskrive Oslo S sin transformasjon fra stasjon til destinasjon, så er trygghet et stikkord.

-Det var mye som ikke var bra den gangen, på åttitallet - Døden på Oslo S, ikke sant. Men det jeg tror gjør Oslo S til et bra sted i dag, er alle menneskene. Det er ikke butikkene, men menneskene, som gjør at det føles tryggere. Man føler seg tatt vare på av de som jobber her.

“Oslo S er en maurtue i dag, så flere innganger er bra”

“Det jeg tror gjør Oslo S til et bra sted i dag, er alle menneskene. Det er ikke butikkene, men menneskene, som gjør at det føles tryggere. Man føler seg tatt vare på av de som jobber her.”

-Dette er ikke bare en tilfeldig effekt av flere butikkmedarbeidere og serveringspersonale, men en villet strategi fra Bane NORs side, forteller Lillehol.

-Vi har hatt mye fokus på trygghet, med satsning på vektere og synlig politi. Men også et samarbeid med Kirkens Bymisjon. Til sammen gir dette en varmere atmosfære på knutepunktet. Særlig for de som trenger det, legger han til.

ET PUSLESPILL AV BYROM

En tur fra Stortorget til perrongene på Oslo S, tar deg gjennom mange nyere og historiske byrom, alle med sin egen identitet. Du passerer det ombygde hotellanlegget Clarion The Hub, ved torget som heter Europarådets Plass. Helt til venstre har du inngangen til Oslo City, og bakenfor der ligger Spektrum, Plaza og Galleri Oslo. Byporten Shopping ligger nærmest stasjonen, nå med det engelske navnet «Mall of Oslo».

Etter å ha krysset trikkeskinnene, kan man stige opp noen trapper til Øvre Torg. Herfra går man videre vestover ned trappene til det gamle Jernbanetorget, med ikonisk kunst og arkitektur som tigreren og «Trafikanten» (i dag

Ruter). Herfra kan man gå rundt hjørnet for Østbanehallen og ut på Christian Fredriks Plass – et solfylt og ærverdig byrom som vender seg mot fjorden. I den østlige enden ligger flytogterminalen. Men i dag går vi inn et sted jeg selv aldri har vært, nemlig Østbanehallen – et lite område mellom den gamle Østbanehallen og stasjonsbygget fra åttitallet. Her holder Bane NORs driftsavdeling til, i en bitteliten gatestubb som de fleste har glemt: Jernbanegata.

Som man ser, er Oslo S-området et puslespill av delområder.

Finnes det noen strategi for å få dette til å henge bedre sammen?

-Det har ikke vært en tanke jeg kjenner til, medgir Lillehol.

-Men du har rett, det er en sammensetning av mange begreper og historiske referanser. Stedsnavnene og erfaringene sitter i befolkningen.

Likevel ser man at Oslo S kommuniseres som et byområde i seg selv. På bordet mellom oss, har Jørgen tatt med seg noen utgaver av det glossy livstils- og kulturmagasinet «Oslo S», med CC Cowboys' Magnus Grønneberg på forsiden.

- Det at mange kan jobbe rett ved en togstasjon er en god ide, både miljømessig og med tanke på bærekraft. Mitt ansvar er selve stasjonen, men vi jobber i en organisasjon som har en strategi om at folk skal ta mer tog og at man benytter arealet rundt stasjonen på en god måte, sier Jørgen.

Selv om Oslo Horisont ligger inntil Oslo S, har Jørgen i liten grad noe forhold til nordsiden av knutepunktet.

-Hvis du skal dit så må du komme deg helt rundt, forbi Posthuset gjennom Schweigaards gate, sier han.

Han er begeistret for at Oslo Horisont innebærer en ny inngang til Oslo S fra nord.

-Oslo S er en maurtue i dag, så flere innganger er bra. I dag er ikke utgang nord optimal, siden du kommer ut på andre plan i gangforbindelsen mellom Oslo City og Galleri Oslo. Det å få endret på strukturen, kanskje komme ut på gateplan tror jeg er en mye bedre idé. Folk beveger seg stort sett på gateplan.

Jørgen ser til daglig både potensialet og utfordringene i Schweigaards gate.

-Får man mer liv i den gata, så vil det være positivt for både KLP og oss. I dag er det veldig mange som ankommer bussterminalen, og går gjennom Oslo S for å jobbe i barcode for eksempel. Det er mye mer trafikk nord-syd enn mange er klar over.

DEN MENNESKELIGE FAKTOREN

Oslo S er en egen planet i byen. Fra sitt arbeidssted i det daglige, har Lillehol mer innsikt enn de fleste i hvordan knutepunktet brukes.

-Det er 150.000 reisende i døgnet, og to tredjedeler kommer med tog, begynner han.

-Andre bare er her, for å hente eller slippe av noen. Noen skal på en restaurant, kanskje før en konsert.

Lillehol peker også på alle de som ikke har noe annet å gjøre enn å være her, de som bruker stasjonen som varmestue.

-Oslo S er også en sentral for mennesker i personlige kriser. Det er gjerne her de kommer, alle de som rømt fra noe og ikke har noe sted å dra. Men vi har god dialog med Oslo kommune og barnevernet.

Jørgen forteller at under krigsutbruddet i Ukraina senvinteren 2022, så ankom en rekke flyktninger stasjonen. Bane NOR satte opp et sted der de kunne mottas skikkelig på stasjonen, med tepper, mat og vann.

Han mener de har lyktes med å finne balansen mellom human håndtering av samfunnets skjebner og en opplevd trygghet for andre brukere.

-Menneskelig faktor er vårt utgangspunkt. Vi skal ikke være en bøllete etat, sier Lillehol.

-Sosiale utfordringer, som Plata-miljøet, har preget Oslo S i stor grad. Det var en politisk beslutning å flytte miljøet,

for ti år siden, og vi merket en stor forskjell. Men ikke så stor som da vi pusset opp Østbanehallen.

Østbanehallen stengte i 2013, og oppstod nyoppusset i 2015.

-Fram til 2013 var Østbanehallen et sted med mye henging. Men samtidig er vi jo en stasjon, så sitter du rolig og oppfører deg, så har man rett til å være der. Det vi merket da Østbanehallen åpnet var at det var mange som nok tenkte at dette ikke var et sted å henge, det var for fint rett og slett. Det var dessuten mer åpent i designet. Ikke så mange kriker og kroker å gjemme seg bort i.

Intervjuet er over, og jeg setter snart kursen tilbake gjennom det Jørgen Lillehol håper skal bli «en av de beste knutepunktene i hele Europa».

-Hvor langt unna er vi?

-He he, jeg var kanskje litt kjekk der! Jeg har reist mye i Europa og sett mange bra knutepunkt. Noen synes jeg riktignok er fryktelig dårlige, som Stockholm. Jeg tror Oslo gjør mye bra. For litt tid tilbake var det en kåring av Europas beste togstasjoner. Da kom Oslo på en tiendeplass. Så vi er i det minste på topp ti!

Tema

HOTELL SOM BYLIVSGENERATOR

Et travelt hotell vil ikke bare skape liv i bygget, men også trygghet og positiv energi i bymiljøet rundt.

Oslo Horisont er ikke et prosjekt som er «seg selv nok», men ønsker å gi noe tilbake til omgivelsene. For å sikre at Oslo Horisont fyller sin rolle som en bylivsgenerator, også på kveldstid og i helger, har man valgt å inkludere et hotell i bygningen. Hotellet vil bidra til å gjøre Biskop Gunnerus' gate 14B til en mer levende og interessant adresse, med reisende og besøkende, ikke bare ansatte.

Hotellet skal understøtte Oslo Horisont som en møteplass for både servering, kultur og konferanse. Siden starten av prosjektet, har utvikleren KLP med arkitektgruppen vært opptatt av å unngå et innadvendt prosjekt. Hotellet er en viktig brikke for å skape det samspillet av kvaliteter i, utenfor og på takene av Oslo Horisont.

Et hotell som har en utadvent lobby/restaurant/kafe vil skape lys og øyne på gaten. Prosjekt av Powerhouse.

Oslo Horisont sett fra Nylandsbroen

Både hotellet og kontorbygget vil ha lokaler som potensielt vil stå tomme på kveldstid, som lokalbefolkning og lokallag kan ha mye nytte av. Prosjekt av Mesura

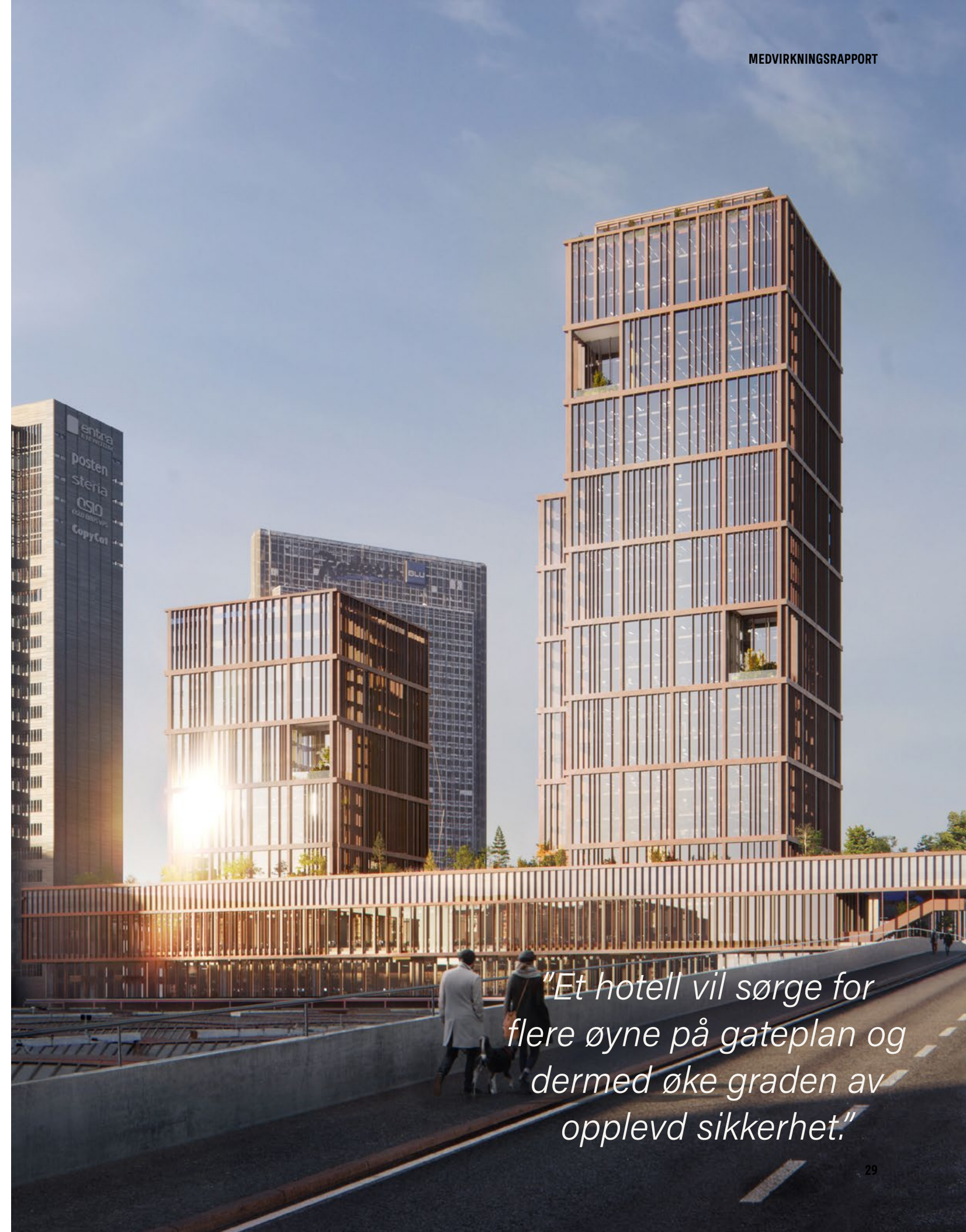
Mange har i dag et inntrykk av Bussterminalområdet som mørkt og delvis utrygt. Et hotell vil sørge for flere øyne på gateplan og dermed øke graden av opplevd sikkerhet. Et hotell i Schweigaards gate handler også om å sette selve denne delen av sentrum på kartet og gi den ny identitet.

Flere hotell på knutepunktet vil styrke Oslos kapasitet for store arrangement og bidra til å gjøre hele Oslo S-området til et hyggeligere sted for innbyggere og besøkende.

ANBEFALINGER

Her er våre generelle anbefalinger for hotellet basert på medvirkningen:

- Det er viktig for den opplevde tryggheten til gående og syklende at både gaten og taklandskapet er befolket av andre mennesker. Hotellet bør derfor legge funksjoner slik at både gaten og taket har aktive fasader.
- Pass på synergien mellom hotellgjester og turgåere i taklandskapet. Det skal være et sted for flere ulike grupper.
- Kan hotellet drifte tilbud som nabolaget også kan benytte seg av? Kan konferanserom leies ut til for eksempel borettslag?

"Et hotell vil sørge for flere øyne på gateplan og dermed øke graden av opplevd sikkerhet."

Visualisering av ny inngang til Oslo S i Schweigaards gate, slik prosjektet så ut til offentlig ettersyn 2023.

Tema

KNUTEPUNKTET

I basen til Oslo Horisont planlegges en moderne sykkelparkering i verdensklasse. Dette blir et viktig tilskudd til Oslo S som et dynamisk knutepunkt.

Oslo har lenge blitt omtalt som en sykkelby. Med Oslo Horisont ønsker man å bidra til at byen skal bli en sykkelmetropol.

I det store anlegget vil det være plass til over 3045 sykkelparkeringsplasser, hvorav minimum 1250 plasser blir allment tilgjengelig.

I kjelleren av byggets base planlegges et større innendørs parkeringsareal for sykkel og mikromobilitet. Dette vil utvide mulighetene for grønn mobilitet for klima- og helsebevisste pendlere med reiser til og fra Oslo sentrum.

Men hva bør man forvente av en moderne sykkelparkering i dag?

“Sykkelparkering bør være gratis de første 24 timene, slik som i Nederland!”

Amsterdam åpnet i februar 2023 en sykkelparkering under vann. Anlegget bærer preg av å være lyst, oversiktlig og estetisk vakkert. Kilde Dutch Cycling Embassy

Utsikt mot Akerselvmunningen, sett fra taket på dagens brevssenter

En god sykkelparkering gjør ikke bare at sykkelen står oppbevart trygt og tørt. For at syklene skal ha lengre levetid, er det viktig med mulighet for vask, service, og behagelig temperatur for å unngå frosne gir og bremser.

Et attraktivt sykkelparkeringstilbud har enkel og effektiv adkomst og nok kapasitet. Dessuten kan det gjerne være litt kult, ved å underbygge sykkelkultur. Hva med utleie, butikk eller en sykkelkafé i førsteetasjen?

Kanskje det kan bli et litt fint sted også? I sykkelbyen Amsterdam har de laget et sykkelanlegg under kanalene der kunstverk fra byens overskuddslager er satt på utstilling.

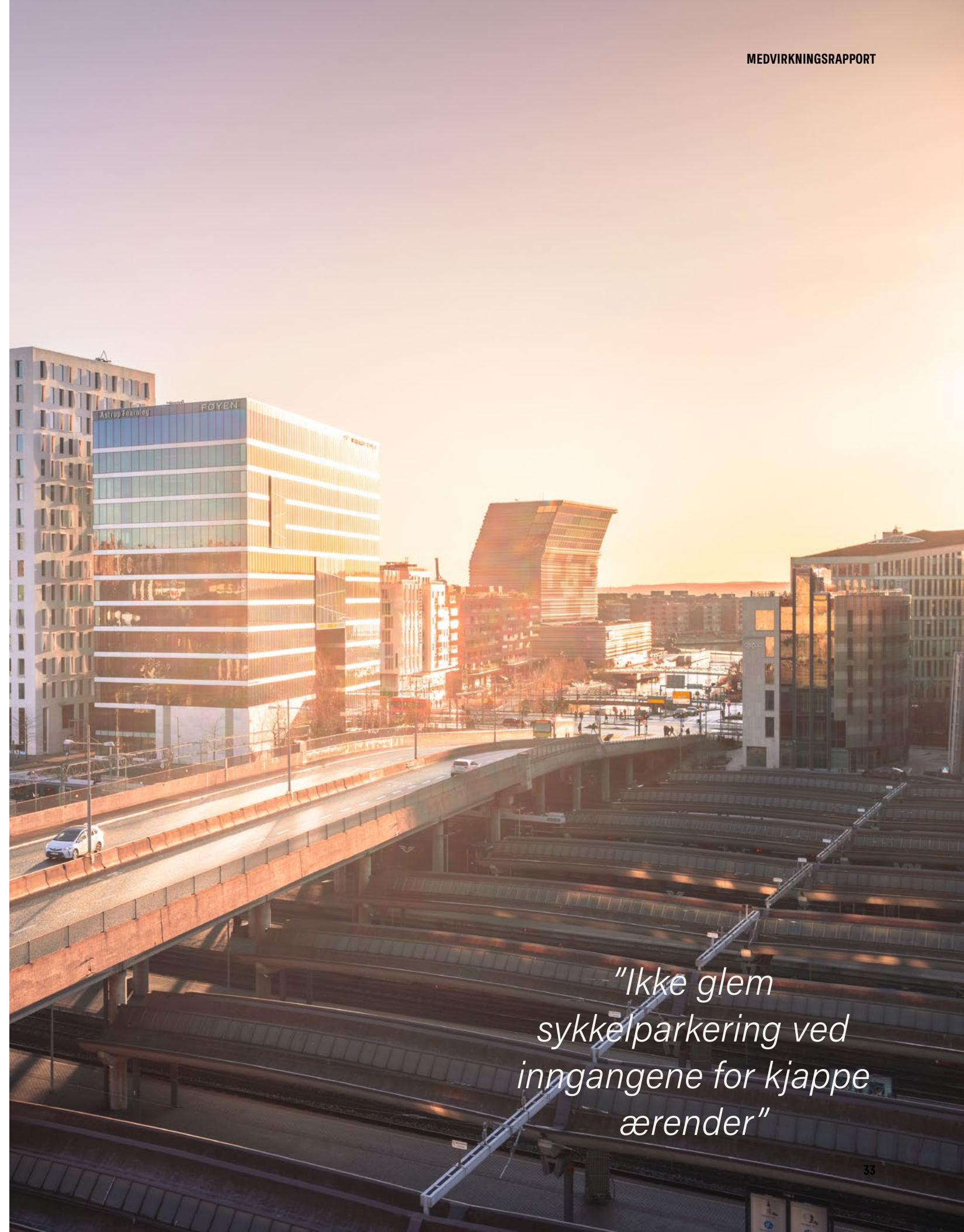
Framtid vil bringe nye teknologiske løsninger for grønn mobilitet og mikromobilitet. Sparkesykler var for bare få år siden et lite fenomen, men har på kort tid blitt en dominerende mobilitetsform i byene. Derfor er det viktig å skape et anlegg med fleksibilitet til å møte nye behov.

ANBEFALINGER

Her er våre generelle anbefalinger for knutepunktet Oslo Horisont basert på medvirkningen:

- En god kobling til resten av kollektivtrafikken er vitalt for at parkeringen skal bli brukt av mange, med minst mulige tap av reisetid.
- Implementer universelle sykkelstativer. Prosessen med å ankomme, låse og bevege seg videre til neste ærend, bør være enkel, effektiv og intuitiv, og ikke kreve hverken mye tid eller øvelse/forberedelse.
- Implementer varierte sykkelplasser. Lastesykler kan bli vanligere i framtiden parkeringsstativer må

- tilpasse seg flere ulike typer sykler og mikromobilitet.
- Spesielt fokus på mikromobilitet, både rundt bygget og i sykkelanlegget.
- Pakreringsanlegget kan gjerne være bemannet for å skape ekstra trygghet og trivsel.
- Innslag av kunst og historiefortelling vil gi en identitet til parkeringen.
- Anlegget bør ha fasiliteter for renhold, vask og enkel service. Planleggingen bør ta hensyn til behovet for mobilitetstjenester, som f.eks. leieordninger av elsykler og lastesykler for personer som ankommer med kollektivtrafikk.

"Ikke glem sykkelparkering ved inngangene for kjappe ærender"

Intervju med Berit Jagmann,
Styreleder i Grønland beboerforening

«VÅRT FORHOLD TIL SCHWEIGAARDS GATE, BUSSTERMINALEN OG GALLERI OSLO ER AT DET ER SOM EN «MUR» INN MOT GRØNLAND»

Berit Jagmann er styreleder i Grønland Beboerforening. Berit er ei Oslojente som har levd gjennom alle endringene som har skjedd rundt henne i sentrum øst, fra byfornyelsen på 1980-tallet til framveksten av Fjordbyen. Hun var en av de første kvinnene i Norge til å ta fagbrev som elektriker, men etter fylte 40 har hun jobbet som advokat. På nittitallet var hun aktiv i Oslopolitikken som bystyrerepresentant for Rød Valgallianse.

Grønland Beboerforening har vært en tydelig stemme i Grønland-, Vaterland-, og Nedre Tøyen-områdets utvikling helt siden etableringen i 1979. I dag er det blant annet de nye høyhusene og nye trafikksystemene rundt knutepunktet Oslo S som foreningen må ta stilling til.

Vi tok en prat med Berit Jagmann over en kaffe, her er hva hun fortalte oss om byutviklingen i naboområdet sitt.

OM SCHWEIGAARDS GATE OG GALLERI OSLO

-Vårt forhold til Schweigaards gate, Bussterminalen og Galleri Oslo er at det er som en «mur» inn mot Grønland. Og i den muren har man

noen «oppstikkere» i form av høye bygg. Folk flest på Grønland oppfatter dette som et kaldt og litt fiendtlig område. Det er ingen ting der som inviterer deg inn til å bare være eller oppholde deg, snarere tvert imot.

-Men det er et sted mange går gjennom likevel, når de skal til Oslo S eller Bussterminalen eller trene på Sats i Spektrum. Det er en gjennomfartsåre fordi veldig mange av de som bor på Grønland gjerne er fotgjengere og kollektivtrafikanter.

-For å være helt ærlig, så husker jeg ikke hvordan dette området var i gamle dager, før de bygde det på åttitallet. Men jeg husker det som at det var en større grad av gjennomgang dengang. Opplevelsen av en mur eller barriere, som byggene og veiene skaper i dag, kom med byutviklingen.

OM HØYHUS

-Beboerforeningen er engasjerte i spørsmålet om all den byutviklingen som skjer i vårt nærområde nå. Og vi er prinsipielt imot høyhus, det har vi fattet vedtak om. Folk oppfatter høyhus som fremmedgjørende og kalde; de tar lys – vi bor jo langt mot

nord og sola står lavt på himmelen. Det betyr at veldig mange av Grønlands områder blir liggende i skyggesiden. Vi mister dessuten utlufting fra sjøen. Så luftkvaliteten blir dårligere, lyskvaliteten dårligere. Og veldig mange mener at høyhus rett og slett ikke passer inn i en by som Oslo. Det bryter med kvartalsstrukturen og «teppebyen».

OM TRYGGHET OG TRIVSEL

-Grønland har flere utfordringer med det man kan kalle «uønskede elementer». Vi har et åpent rusmiljø i Urtegata. Det er en form for «Plata», bare midt i et boligområde, ved siden av en barnehage. Dette handler om Fyrlyset, som er en lavterskel rusinstitusjon i regi av Frelsesarmeen, som vi forsøker å få flyttet. Hvor det bør ligge vet ikke vi, men kanskje mer sentralt? I hvert fall ikke der hvor barn ferdes.

-Så har du Vaterlandsparken, som ikke er preget av et rusmiljø, men heller av åpent dopsalg. Det er mange selgere, som tidvis er ganske aggressive mot folk. Mer aktivitet i området tenker jeg er positivt og vil hjelpe på det.

-Vi er litt lei av at det er midlertidige

“Nylandsveien og Nylandsbroen har vi egentlig alltid ønsket oss bort”

tiltak hele tiden, som har en tendens til å se stygt ut etter en stund, med paller og ustelte bed. Noen av tingene har fungert. Har jo vært mange som har spilt bordtennis. Når det var skøytebane som fungerte, så fungerte jo den! Men det er prosjekt på prosjekt, millioner på millioner, lønn til prosjektmedarbeidere og så videre – noen ganger tenker jeg at det er å kaste penger ut av vinduet.

-Høyest på ønskelista vår er et skikkelig tiltak for å få flyttet rusmiljøet. Så skulle vi gjerne gjort noe med gamle Star Gate, puben på Vaterlandsbroen som nå er stengt, fått til et samarbeid med Riverside og fått ryddet opp langs Akerselva, samt stengt en av nedgangene til t-banen som er der. Da kunne man fått en tryggere akse som i større grad hadde tilgjengelighet for vanlige folk.

OM TRAFIKK

-Nylandsveien og Nylandsbroen har vi egentlig alltid ønsket oss bort. Men da trenger man en ny og god løsning for denne infrastrukturen, og i hvert fall sørge for at trafikken ikke dyttes inn i et nabolag i stedet.

-Grønland er dessverre preget av at mange kommer kjørende med bil for å handle grønnsaker. Frukt og Grønt

som driver her, driver altfor stort i forhold til beliggenheten, på en måte som krever for mye av lokalmiljøet. Det blir for mye logistikk. Det er fint med gode butikker altså, men ikke bilbaserte butikker i indre by.

OM OSLO HORIZONT

-Hvorvidt Grønlandsbeboere kan ta i bruk de godene som Oslo Horisont kan by, er nok et klassespørsmål tenker jeg. Den enslige somaliske firebarsmoren kommer ikke til å gå på tur i dette taklandskapet. Kanskje andre vil. De som trenger det mest, vil bruke det minst. Det blir nok for vanskelig tilgjengelig, og for langt unna hjemmene.

-Mange føler seg heller ikke hjemme hvis det er for fint! Det viktigste er uansett at man får ikke-kommersielle møteplasser. Som gjerne samarbeider med lokale aktører, f.eks Frigo. Da vil kanskje konseptet finne veien inn til befolkningen. Ellers tror jeg mange vil bli fremmedgjort.

-Jeg tror nok Allemannsrettens Hus kan være mer interessant for lokalbefolkningen enn taklandskapet, som et gode. Men da er det viktig at det ikke blir for mye plunder å ta det i bruk, med omstendelig booking på forhånd og strenge regler for

adkomst.

OM NABOSKAP MED KNOTEPUNKTET

-Det vi merker mest til som nabo ved Norges største knutepunkt, er dopsalget. Men det er også de som slenger innom Grønland fordi de er i nærheten eller skal på konsert eller noe. Det er jo ikke negativt! Og som et sentrumsområde så tåler vi en del ulemper.

-Vi opplever noe «Grønlandssafari», men det dreier seg nok mest om unge Oslofolk. Folk fra andre deler av landet virker mer redd for å dra dit fordi de tenker at det er farlig. Det er det jo ikke. Men det er nok en del som tenker det.

-Uansett, vi representerer beboerne og er opptatt av lys og luft og gode nabolagsmiljø. Vi liker at det skjer ting og satses i nabolaget vårt, og det kan godt bygges litt høyt, men ikke så høyt.

LOKALE TILBUD

-Det avgjørende, tenker vi, er at man klarer å få til liv i bønn, i førsteetasje, at det ikke blir helt dødt. Det vil bare forsterke de problemene som er i området ennå mer.

-Også er det dette at det mangler

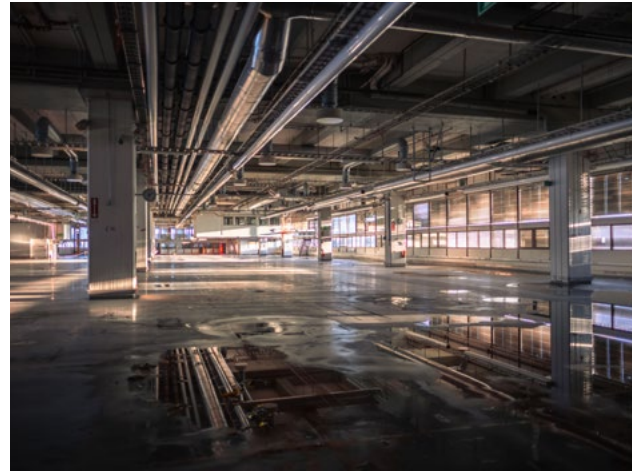

møtelokaler og møtesteder i lokalmiljøet. Steder å ha en barnedåp, eller årsmøte i beboerforeningen, femtiårsdag. Enkle lokaler med enkel tilgang, som ikke koster for mye. Det er det mange som etterlyser, for å si det sånn.

-Utover det, så er ikke vi noen motstandere av byutvikling eller at det skjer noe. Det skal jo bygges for en framtidig by, og lytter man bare til de eldre, så vil man ikke komme i gang med noe, for ingen orker en byggeplass til i ti år!

“Det avgjørende, tenker vi, er at man klarer å få til liv i bønn, i førsteetasje, at det ikke blir helt dødt. Det vil bare forsterke de problemene som er i området ennå mer.”

Etterord

ARKITEKTENE

Bak prosjektet Oslo Horisont er det en arkitektgruppe bestående av Nordic, C.F. Møller og Rodeo arkitekter. Vi tok en prat med Mads Mandrup (C.F. Møller), Kristin Jarmund (Nordic) og Henning Sunde (Rodeo arkitekter) om hvilke aspekter ved prosjektet de brenner for.

Mads: Prosjektet er interessant fordi det bygger seg opp av en familie av to eksisterende tårn: Plaza og Posthuset. Vi tenker det ene tårnet på Oslo Horisont som del av en treenighet. Hotellet blir et mindre tårn. Da får man ikke bare en treenighet av tårn, men også en nedtrapping mot byens gulv.

Henning: Hotellet er en viktig brikke i dette prosjektet. Hit kan man komme etter arbeidstid for å spise middag, det vil være konserter, det vil skje masse ting her. Det vil skape

trygghet i området, både på gateplan, men også i det nye taklandskapet i bygget.

Kristin: Oslo Horisont handler om å rense opp i en gammel konstruksjon, og bruke den på nytt. Skulle man ha revet brevsenteret, ville det ha ført til 7000 lastebillass med masse, transportert gjennom byen. Vi slipper å rive 35 tusen kubikk betong! Dette blir et av Nordens største gjenbruksprosjekter.

Og så må vi bare si, som arkitekter, at noen av disse betongsøylene som allerede står der, de er fantastiske, de er helt monumentale, noen av rommene er flere etasjer høye.

Henning: I dag er basen på brevsenteret ganske hardcore. Det er som en blanding av fengsel og lager. Det skal bli fint å åpne opp lysgården sånn at lyset kommer ned, åpne opp mot gaten, fylle førsteetasjen med butikker, kafeer og restauranter – det kommer til å endre hele nabolaget.

Mads: Man har tenkt dette prosjektet som en katalysator for å skape det gode byliv. Osloborgere i alle aldre møter en arbeidsplass, et hotell, forretninger, kafeer, restauranter, en lobby og et konferansesenter. Vi vil gjerne gi det liv! Gi det karakter. Og gjøre det til et grønt oppholdsområde. I prosjektet har vi begynt med basen og tenkt prosjektet nedenfra og oppover. Vi «gror» høyhuset på byens premisser.

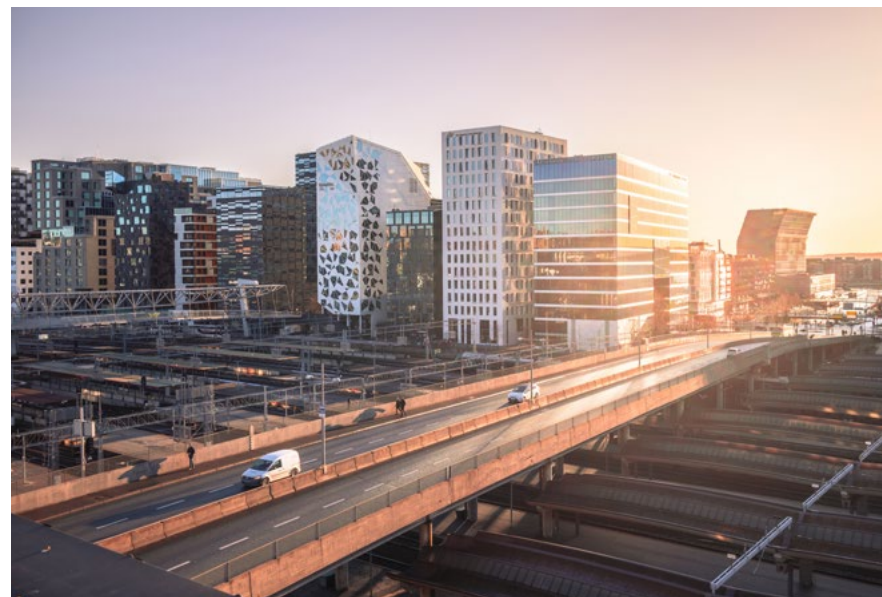
“Oslo Horisont handler om å rense opp i en gammel konstruksjon, og bruke den på nytt”

Henning: Der veldig mange høyhus i dag har fasaden rett ned i asfalten, og oppleves som veldig høye, så vil man her få en annen opplevelse. En helt åpen og ny fasade, og en skog oppå der igjen.

Mads: Prosjektet har 3000 sykkelparkeringsplasser i seg og vil, når det står ferdig, være Nordens desidert største sykkelparkeringsanlegg. Det er ikke bare en dørterskel inn i bygget selv, men en dørterskel for grønn mobilitet i hele Oslo.

Kristin: Vi ønsker å gi dette bygget en varme i hele uttrykket. Vi ønsker ikke et bygg som er glatt og grått og har mye glass i seg. Vi søker etter å finne en materialbruk som gir en varme. I tillegg så er vi opptatt av at dette skal bli et bærekraftig bygg. Også i oppbygningen av fasaden. Det går jo for eksempel an nå å integrere solceller i glass. Det tror vi kan bli en spennende vei å gå.

Henning: Å stå oppå taket til basen, i en «skog» ved Oslo S, og høre fuglekvisper, se hvitveisen gro, mens du ser utover Grefsenkollen, Ekebergskråningen og Oslofjorden – det blir magisk!

STEMNINGSRAPPORTER

Rapport fra folkemøte 4. februar 2023

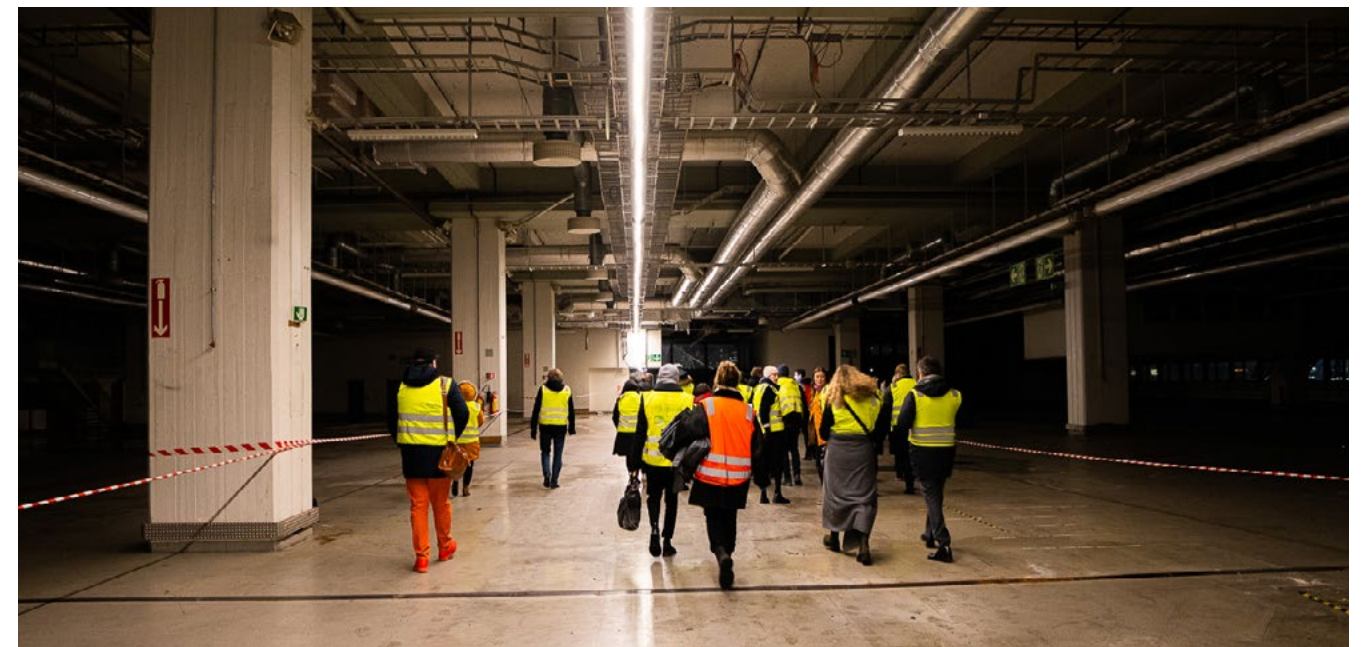
FOLKEMØTE

Folkemøtet markerte starten av høringsperioden for Oslo Horisont. Interesserte ble invitert til å møte opp i det eksisterende bygget for å både føle på dimensjonene av bygget -og for de som hadde tid, en befaring opp til taket.

Deltakere: det talte ca 40 oppmøtte til informasjonsmøtet. Først ble det holdt en presentasjon av planforslaget av Eskild Rolstad fra KLP eiendom og Henning Sunde på vegne av arkitektgruppen. Etter forslagstillers presentasjon holdt Simon Magnus Simonsen, saksbehandler fra Plan- og bygningsetaten en presentasjon om etatens vurdering av prosjektet.

Innspill fra gruppen med fokus på vegetasjon og elementer

Rapport fra medvirkningsverksted 8. februar 2023

FLORA OG FAUNA

Inne på workshop, med toddi og kvikk lunsj

Verkstedet bestod av en innledningsdel, befaring på Postens Brevsenter, og gruppearbeid i Lavvo på taket av brevsenderet.

Deltakere på verkstedet var Erika Wollner (Norsk Friluftsliv), Lasse Heimdal (NF), Stina Kyrkjebo (Vinner av idékonkurranse for toppen av Oslo Horison, konsept «Nisteplassen»), Enerhaugen arkitektkontor (Besteforeldrenes klimaaksjon), Guro Aalrust (Futurebuilt), Hanne Jonsrud (Oslotrær), Rodeo arkitekter.

- Oppgaven** deltagerne fikk som utgangspunkt var:
- Hvordan kan taklandskapet leve sitt eget liv?
  - Hva skal til for at det blir mer natur enn park?
  - Hva skal skje i taklandskapet? Hva skal du oppleve der?
  - Hva skal du oppleve i oppstigningen?

Innspill fra gruppen med fokus på aktiviteter

Rapport fra medvirkningsverksted 9. februar 2023

SYKKEL OG MIKROMOBILITET

Verkstedet bestod av en av en innledningsdel, befarings på Postens Brevsenter, og gruppearbeid i Lavvo på taket av brevsenderet.

Deltakere på verkstedet var Emil Rensvala (Syklistenes Landsforbund), Pia-Suzann Valhei, Skulevold (Ruter), Mathias Solås (Ruter), Leo Rygnestad (Bydel Gamle Oslo), Ellen Haug (Bane Nor), Erlend Seilkjær (FutureBuilt), Helle Urheim (Syklistene), Ida Ploman (Syklistene), Kari Anne Solfjeld Eid (Whee), Lisa Dahlen og Anneli Arentz-Grastvedt (NMBU masterstudenter), Rodeo arkitekter.

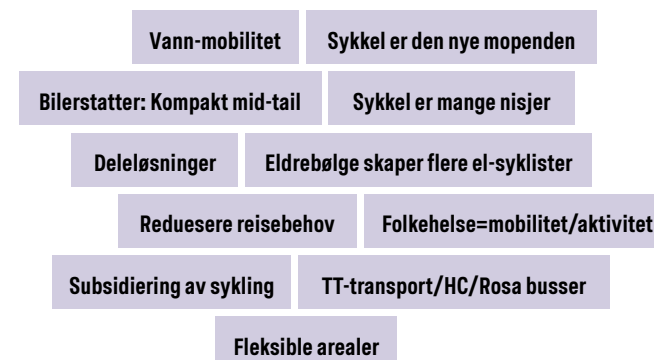
- Oppgaven** deltagerne fikk som utgangspunkt var:
- Oslo Horisont er syklisters og annen mikromobilitet sitt førstevalg for parkering og annet i sentrum. Hvilke tjenester og egenskaper tilbyr bygget?
  - Hvilke egenskaper er helt nødvendig for å møte dagens standard, hvilke egenskaper gir en wow-faktor på Oslos beste mikromobilitetsparkering?
  - Fremtidens mobilitetstrender: Nå skal vi se inn i spåkula. Hvilke mobilitetstrender i fremtiden bør vi begynne å planlegge for? Hvordan ser slike løsninger ut?

Fra en av oppgavene på verkstedet

Innspill fra gruppen med fokus på egenskaper ved en god sykkelparkering

Innspill fra gruppen med fokus på fremtidige trender

Blant trappegåerne var det blant annet barn.

Rapport fra medvirkningsverksted 14. februar 2023

ALLEMANNSRETTENS HUS

Verkstedet ble innledet med presentasjon av prosjektet, oppstigning via trappene til toppen av Postgirobygget, deretter befaring på Postens Brevsenter, og gruppearbeid i lavvo på taket.

Deltakere på verkstedet var Preben Winger (Gamle Oslo lokalhistorielag), Linda Parr (Besteforeldrenes klimaaksjon), Annette Hellesøy Simonsen (Enerhaugen arkitektkontor), Elise Schultz (Idekonkurranse premiert), Ola Bustad (Syklistforeningen), Pia Bodahl (Futurebuilt), Trine Johnsen (Oslo Elveforum) Ragnhild Angard, Siri Meland og Lasse Heimdal (Norsk Friluftsliv) Simon Løvdal (Nordic), Rodeo arkitekter.

Oppgaven deltagerne fikk som utgangspunkt var:

- Hva skal til for å gjøre trappeturen til en fin, spennende og morsom opplevelse?
- Hvordan kan toppetasjen inspirere til bruk av natur, både lokalt og i Norge generelt?
- Hvordan kan man oppleve og lære om sammenhengen mellom byutvikling og vern av natur?
- Hvordan kan man lære om allemannsretten?
- Hva kan skje på en stille time i Oslo?

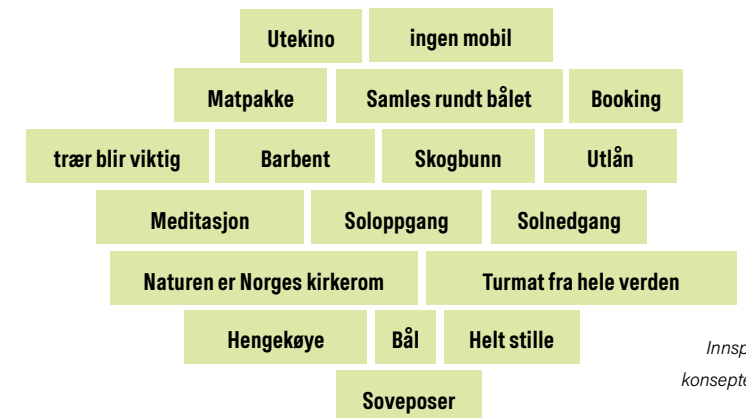
Gruppene gikk alle trappene opp posthuset

Innspill fra gruppen til trappeturen opp til taket

Innspill fra gruppen til hvordan toppen kan inspirere til bruk av natur

Innspill fra gruppen til konseptet "En stille time i Oslo"

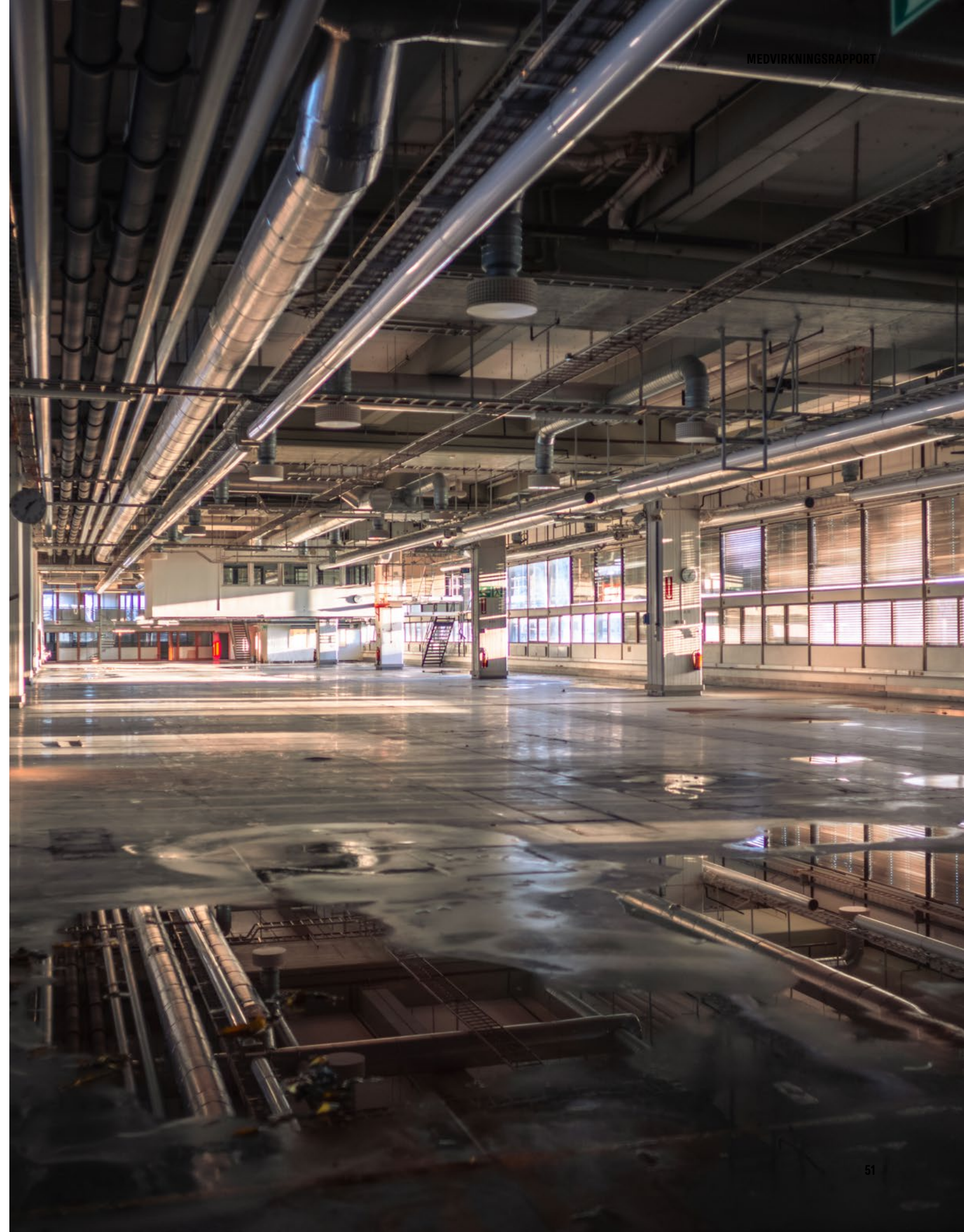

- Stor modell over det grønne i Oslo
- Kunnskap: spørre om hvorfor det grønne er så viktig
- Scan over byen med QR? Hva er godt for oss i landskapet? Kunne se Markagrensa!
- Naturavtalen: det er en menneskeret å ha tilgang på natur
- Ta imot innspill/opprop om grøntområder
- Få med de som vanligvis ikke ytrer seg om byutvikling og vern av natur

➤
Innspill fra gruppen til hvordan en kan kommunisere rundt byutvikling og vern

- Digital plattform som lærere kan bruke til å forberede besøke og jobbe videre med det etterpå. Da lærer barna det skikkelig
- Utsikt
- Turistene trenger forklaring på hva Allemannsretten er - historiske referanser
- Synliggjøre private hyttenaboer, rollespill/hinderløype over ulovlig oppsatte gjerder etc.
- Plakater med QR-koder, ref Oslo elveforum sitt opplegg ved Ljanselva
- Undervisningsopplegg på stedet: Lærere er ikke nødvendigvis de beste til å undervise i naturen, og her kan Norsk Friluftsliv komme inn
- Vise film i kinosal
- Kurs
- Spill - oppdrag/oppgaver for skoleklasser
- Undervisningsmateriell
- Den beste måten å lære om Allemannsretten på er å oppleve den
- Matauk på taket - naturen er for alle

➤
Innspill fra gruppen til hvordan man kan lære om Allemannsretten

Innspill fra gruppen til hva som skal til for en god opplevelse i naturen

Rapport fra medvirkningsverksted 15. februar 2023

BARNAS TAKLANDSKAP

Elevene møttes i en lavvo på taket av det eksisterende brevesenteret

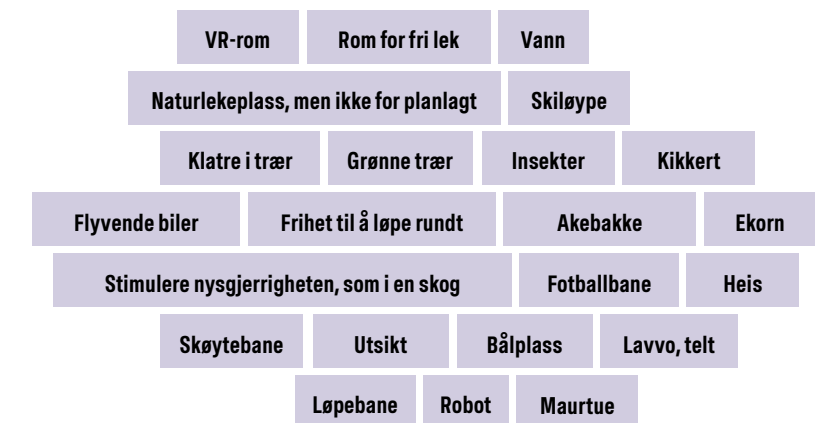
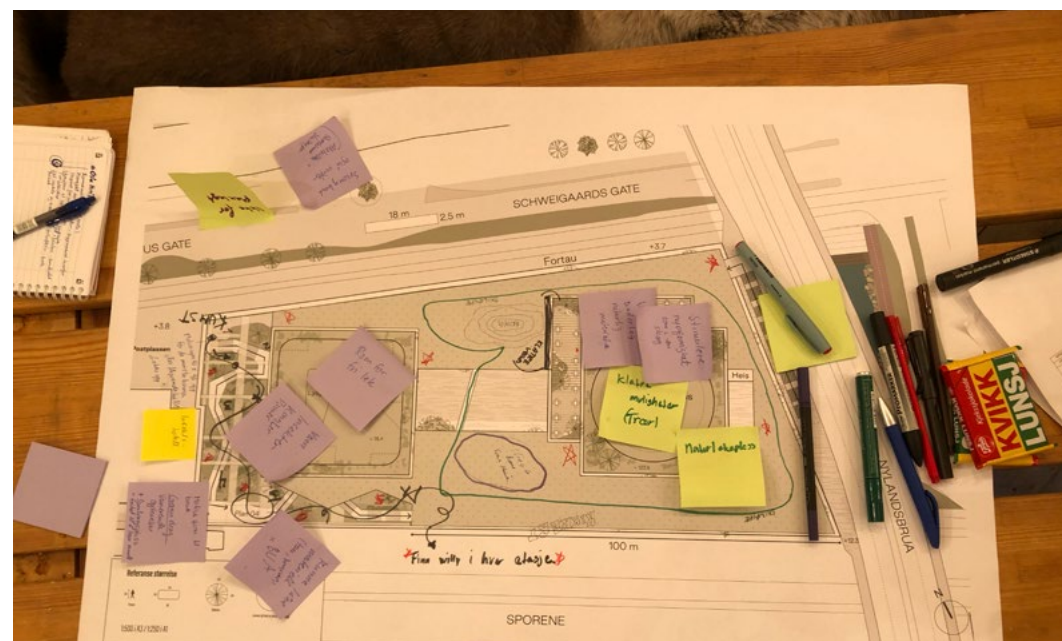
Verkstedet ble innledet med presentasjon av prosjektet, så befaring på Postens Brevsenter, og gruppearbeid i lavvo på taket av brevsenteret.

Deltakere på verkstedet var Hussein Al-Sayad og Mohamed Hussein Abas Al-Janabi (elevrådsleder og elevrådsrepresentant, 7 trinn, Vahl skole), Brian Andre Aardahl Aas (koordinator Vahl skole), Nina Tofte (Barnas representant i bydel Gamle Oslo), Rodeo Arkitekter.

- Oppgaven** deltagerne fikk som utgangspunkt var:
- Hva er gøy med å gå på tur i skogen?
  - Hva er viktig for at barn skal få en god opplevelse i naturen?
  - Hva skal være på taklandskapet for at det skal være gøy å besøke?

Innspill fra gruppen til hva som skal til for at taklandskapet skal være gøy å besøke

Innspill fra gruppen til gateplan og 1. etg

Rapport fra medvirkningsverksted 16. februar 2023

OSLO HORISONT OG NABOLAGET

Verkstedet ble innledet med presentasjon av prosjektet, så befarings på Postens Brevsenter, og gruppearbeid i lavvo på taket av brevserveret.

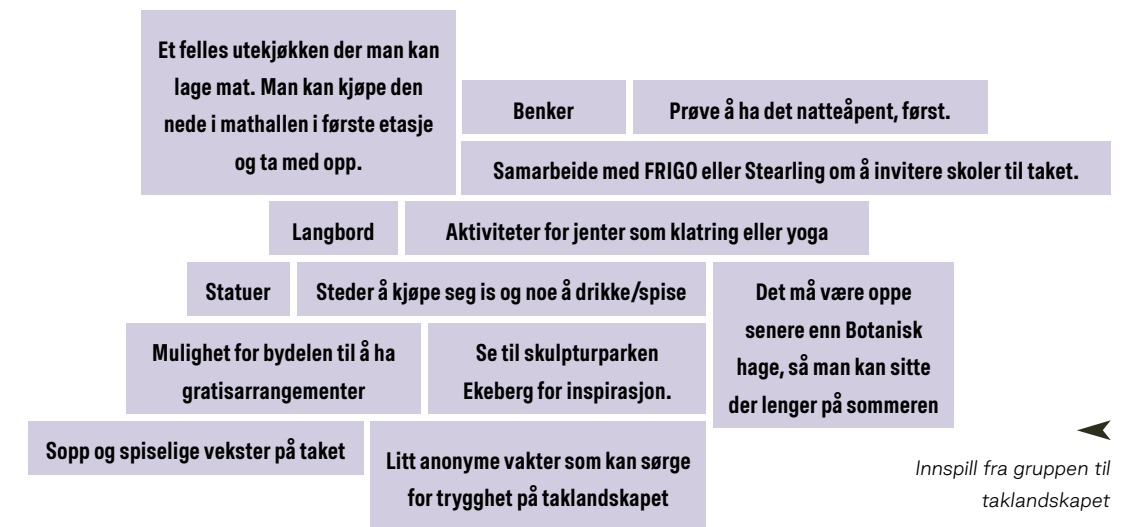

Deltakere på verkstedet var Anisa Mohamoud (FAU Vahl skole), Eva Mathisen (Bydel Gamle Oslo eldreråd), Berit Jagmann og Erik Haraldseid (Grønland beboerforening), Shene Ali og Ida-Karoline Krogh Larsen (Nabolagskontakter Bydel Gamle Oslo), Ingvild Mysen (KLP), Simon Løvdal (Nordic), Rodeo arkitekter.

Oppgaven deltagerne fikk som utgangspunkt var:

- Hva liker du best/minst med nabolaget?
- Hva skal til for at gateplan og 1. etg. blir et godt tilskudd til nabolaget?
- Hvilke tiltak skal til for å få til et taklandskap som de du representerer vil like og bruke?

Innspill fra gruppen til taklandskapet

Gruppene møttes i en lavvo på taket av det eksisterende brevserveret

